

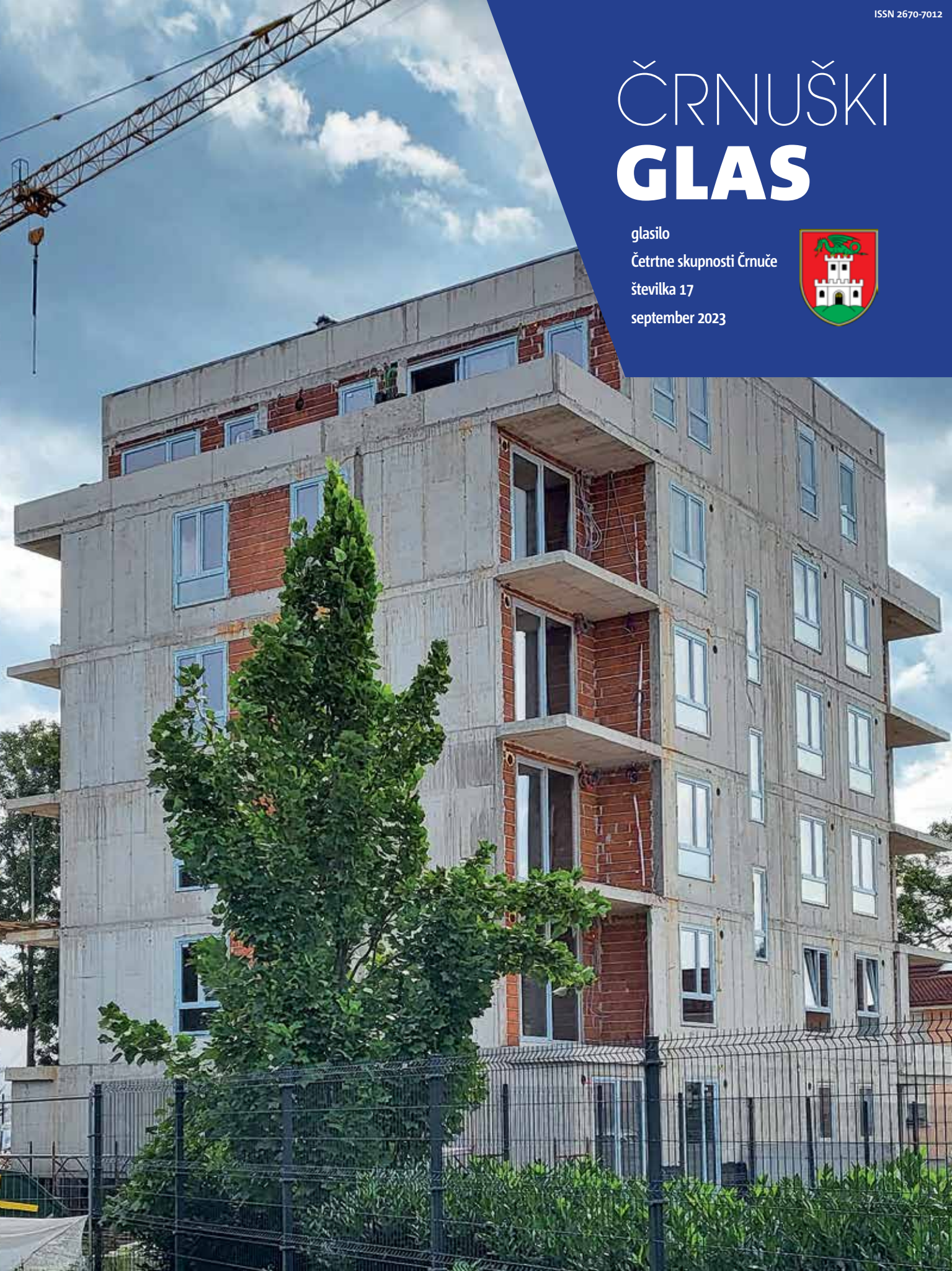
ČRNUŠKI GLAS

glasilo

Četrtna skupnosti Črnuče

številka 17

september 2023

UVODNIK

Človek je naše največje bogastvo, zato ga moramo neprestano nadzirati*

ŽARKO HOJNIK

Dvomim, da kdo od vas še ni slišal za koliščarje, prastare prebivalce Ljubljanskega barja. Tisti, ki so, jim bržkone ni tuj niti roman duhovnika in pisatelja Janeza Jalna Bobri. Eno sta zgodovina in literarno izročilo, drugo je realnost.

Katastrofalna avgustovska ujma, ki je s poplavami, zemeljskimi plazovi in uničujočimi posledicami hudo razdejala našo državo in globoko zarezala v srce ljudem, je nepozaben pojav, ob katerem ostaneš brez besed, ko z grozo strmiš v deročo vodo in dojemaš, kako krhki in nebolgljeni smo ljudje pred nedoumljivo silo razbesnele narave.

Poplave so močno zaznamovale celotno družbo. Zlovešči glas naravne katastrofe je segel celo daleč onkraj naših meja. Z veliko vodo je priplavalo na površje marsikaj. Najprej izjemno sočutje, solidarnost in sodelovanje ljudi z vseh koncev ter prostovoljnih in profesionalnih reševalcev. Kalne vode so iz globokega mulja korupcije in organiziranega kriminala pred oči javnosti zapuščino nepredstavljivega pohlepa, brezbržnosti in ignorance tistih, ki že tako imajo preveč. Na površje je bruhnila umazanija »mutnih poslov«, s katerimi so vrli veljaki razgrabili javna podjetja in obogatili s fiktivnimi posli. S takšnimi in drugačnimi soglasji za gradnje na vodo-

varstvenih in poplavnih območjih, čemur je že stoletna zdrava pamet domačega človeka zaman nasprotovala, so potopili še zadnje upanje, da pravna država pri nas diha vsaj na škrge.

Razumemo, da je sanacija posledic poplav nujna, vendar to ne bi smelo biti izgovor za odlašanje prav tako nujnih reform. Pri-merjava je sicer groba, a zato nič manj resnična, da

ZEMLJA je kot bolnik, ki se ne počuti dobro, toda v nepregledni čakalni vrsti ne more niti do domačega zdravnika, kaj šele do specialista.

bo recimo zaradi odlašanja zdravstvene reforme najverjetneje umrlo več ljudi kot med ujmo. Velikansko škodo delajo tudi zanikovalci podnebnih sprememb, ki preusmerjajo pozornost od nujne razprave o blaženju in preprečevanju posledic naravnih nesreč. Zemlja je kot bolnik, ki se ne počuti dobro, toda v nepregledni čakalni vrsti ne more niti do domačega zdravnika, kaj šele do specialista.

Če se vrnem k neomajni solidarnosti, je zelo pomembno, kako bo država zagotovila popolno preglednost in nadzor nad upravljanjem solidarnostnega sklada, ki bo po prvih ocenah tehtal več kot sedem milijard evrov. Ob tem je ključno, da bo država zakonito preprečila vsakršne poskuse zlorab, ki smo jim bili priča v preteklih zgodbah o »reševanju človeških življenj«, ki je v resnici polnilo zasebne žepne nepotizma in klientelizma.

Slovinci smo vedno radi prispevali, če je pomoč prišla v prave roke. Na drugi strani so lahko poplave, neurja s točo, gozdni požari ... podnebne spremembe prav tako dobičkono-sen posel zavarovalniške industrije. Prvi podatki o skokih cen tudi pri raznoraznih izvajalcih in dobrodušnikih lastnega ugodja se že pojavljajo. Premier pa obljublja, da se bo vedelo za vsak račun, ki bo plačan iz solidarnostnega sklada. Bomo

videli, koliko v tej državi štejejo besede politika. Izkušnje s politiko svarijo, naj država iz previdnosti raje poskrbi, da besede meso postanejo v pravnih predpisih z jasnim sporočilom, da si bodo tisti, ki že kujejo dobiček na nesreči drugih, prislužili le zasluženo kazen.

»Človek je naše največje bogastvo, zato ga moramo neprestano nadzirati.« V nasprotnem bi se kmalu lahko ponovilo, da bo javna pozornost po nekaj mesecih preusmerjena k drugim temam. Ukrajinska tragedija je primer, kako hitro pozabimo na trpljenje drugih. Medtem ko zgodbe izginjajo iz medijev, dobičkarji namesto miru slavijo vojno in se na račun množične tragedije mastijo s krvavim denarjem.

*Moj ata, socialistični kulak

ČRNUŠKI GLAS

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Črnuče, Dunajska 367, 1231 Ljubljana Črnuče, ISSN 2670-7012

Telefon: 01 561 57 90

e-pošta: crnuski.glas@gmail.com

Glavni in odgovorni urednik: Žarko Hojnik

Uredništvo: Petra Culetto, Darko Rozinec

Zunanja sodelavca: Peter Bernik, Marija Plazar

Lektorica: Urška Jarnovič

Tehnični urednik: Sergej Murko

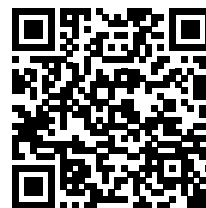
Tisk: HB Grafika d.o.o.,

Pot čez Horjulko 16A, Dobrova,

1356 Dobrova

Naklada: 4.500 izvodov

Naslovnica: Foto Žarko Hojnik

Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe.

VODARNA JARŠKI PROD

Oskrba s pitno vodo v času avgustovskih poplav

Vodni vir za oskrbo črnuške četrtne skupnosti s pitno vodo je vodarna Jarški prod, ki leži južno od Brnčičeve ceste blizu reke Save, ko sprehajalec pusti za seboj poseljene površine in se kmetijska zemljišča prelijejo v nizko grmičevje in gozd. Pred stoletjem in več se je od severozahoda proti jugovzhodu prek te ravnice vila stara struga reke Save, danes pa reka teče nekaj sto metrov južneje. Poselitve se tu ne načrtuje. Cesta je utrjena, vendar promet, razen za lastnike zemljišč, ni dovoljen. Razlog je vodovarstveno območje, s katerim je zaščiten vodni vir.

Prodni nanosi Save na tem območju omogočajo črpanje več sto litrov podzemne vode na sekundo, kar je bistveno več od trenutnih potreb. Podzemna voda z levega brega Save bi v izjemnih razmerah lahko bila tudi vir oskrbe nekaterih drugih delov Ljubljane.

Življenjske izkušnje nas učijo, da v večini primerov obstajata svetla in temna, dobra in slaba, pozitivna in negativna plat itd. Pomanjkljivost količinsko bogatega vodnega vira pod Črnučami je, da podzemna voda leži plitvo pod površino tal in da se v času intenzivnih padavinskih dogodkov kot posledica dviga gladine Save hitro, kar prehitro, viša tudi gladina podzemne vode.

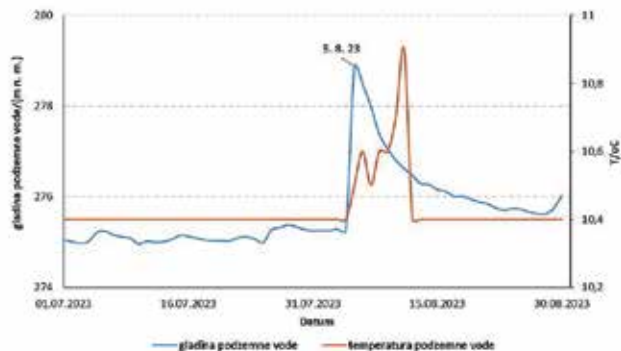
Južnega roba vodarne se dotika meja območja redkih poplav, v času zelo redkih katastrofalnih poplav bi bilo območje vodarne lahko tudi poplavljen. Zato je naša pozornost v času tako intenzivnih padavinskih dogodkov, kot je bil v začetku avgusta, še bolj kot drugam usmerjena na to območje. Kakšna je količina padavin in na katerih območjih je padlo največ dežja? Katere vrednosti dosegata pretok in gladina reke Save? Kako hitro se spreminja gladina podzemne vode? So razmere tako kritične, da se Sava na tem območju lahko razlije po ravnici?

Divja moč Sore in Save gorvodno ter hitro naraščanje gladine podzemne vode na območju vodarne Jarški prod so 4. avgusta zgodaj zjutraj nakazovali, da je treba takoj ukrepati, če hočemo zagotoviti varno oskrbo. Izkušnje s podobnimi dogodki v preteklosti nas učijo, da lahko zaradi hitrega dotoka padavinskih in rečnih voda v vir pitne vode zaidejo tudi mikroorganizmi fekalnega izvora, ki bi lahko povzročili obolenje pri številnih uporabnikih pitne vode. Rešitev za te razmere je uvedba dezinfekcije pitne vode s klorom. Ta ukrep uporabniki pitne vode na Črnučah že poznajo, saj ga uporabimo tudi pri okvarah cevovodov večjih dimenzij, če ocenimo, da je to potrebno.

Rezultati nadzora surove, nepripravljene vode so pokazali, da je bila odločitev pravilna. Surova voda je bila zdravstveno neustrezna zaradi prisotnosti mikroorganizmov fekalnega izvora, pitna voda po dezinfekciji pa je bila zdravstveno ustrezna in skladna z določbami uredbe o pitni vodi (*Uradni list RS*, št. 61/2023).

Uporabnike pitne vode smo o uvedbi dezinfekcije obvestili na spletni strani in prek sistema obveščanja s SMS-sporočilom

Slika. Gladina podzemne vode v vodarni Jarški prod in njena temperatura sta se v času poplavnega vala na Savi spreminjali iz ure v uro.

ali e-pošto, če so vključeni v ta sistem. Če še niste, ste toplo vabljeni, da to storite z izpolnitvijo obrazca na spletnem mestu <https://www.vokasnaga.si/voka-elista-prijava>. Priporočamo, da naša obvestila skrbno preberete. Tudi tokrat se je zgodilo, da so nekateri uporabniki naše sporočilo interpretirali po svoje in razumeli, da je treba vodo prekuhavati. Tega navodila v našem sporočilu ni bilo.

Na nobenem vodovodnem sistemu, ki ga upravlja JP Voka Snaga, v času izrednih razmer zaradi poplavnih dogodkov ni bilo treba razglasiti ukrepov omejitve uporabe pitne vode ali ukrepov prekuhavanja. Oskrba je potekala varno. Tehnične ekipe so se spoprijele s težavnimi razmerami, a so bile še obvladljive z izvedljivimi interventnimi ukrepi. Tudi na drugih območjih, ne samo na Črnučah, kjer smo predvideli, da bodo padavine in poplavne vode lahko vplivale na količinsko in kakovostno stanje vodnih virov in kjer priprave vode v običajnih razmerah ni, smo preventivno uvedli dezinfekcijo pitne vode.

Uporabniki pitne vode ste nam zastavili veliko vprašanj po telefonu in e-pošti. Na številna, ki so prispela po e-pošti, nam zaradi povečanega obsega dela in intervencij na terenu ni uspelo odgovoriti, na veliko klicev se nismo odzvali, za kar se opravičujemo. Kot že velikokrat doslej vam sporočamo, da bi

dr. Brigita Jamnik

FOTO KLEMEN RAZINGER

vas v primeru izrednih razmer, ki bi ogrozile zdravje uporabnikov pitne vode, obveščali prek SMS-sporočil in e-pošte, če ste vključeni v sistem obveščanja, pa tudi prek spletnih strani in javnih radijskih medijev. Informacij vam tako ni treba iskati na druge načine. V izrednih razmerah sledite našim obvestilom in verodostojnim informacijam, bodite pa pozorni na nepreverjene vsebine na družbenih omrežjih ter celo na nekaterih zasebnih radijskih postajah. Preverjene informacije uporabniki pitne vode vedno prejmete pri nas.

V času priprave prispevka je bila dezinfekcija pitne vode v vodarni Jarški prod še v uporabi, saj je vodni vir občasno kazal mikrobiološko neskladnost pitne vode. Dezinfekcija bo v uporabi, dokler bo nujno, in niti dneva dlje. Zavedamo se, da je vonj po kloru v pitni vodi moteč za uporabnike. V prihodnjih tednih in mesecih bomo pozorni tudi na morebitne druge vrste obremenitev, ki bi lahko bile posledica visokih voda, kot so na primer sledi naftnih derivatov ali topil.

Prizadetim v poplavih želimo kar najhitrejšo ponovno vzpostavitev običajnih razmer in vrnitev življenja v normalen vsakdanjik.

dr. Brigita Jamnik, JP Voka Snaga d. o. o.

PODJETJE VETO

VODNA UJMA TUDI NAS NI PUSTILA RAVNODUŠNIH

Poleti v našem podjetju prevladuje misel na hlajenje in kupci posegajo po klimatskih napravah, ki so bogato zastopane v našem prodajnem programu. Tokrat je poletje postreglo z drugačnimi zgodbami. Vodna ujma, ki je pustošila nedaleč od Črnuč, tudi nas v Vetu ni pustila ravnodušnih. Naši sodelavci in obrtniki, ki so zvesti kupci Veta, so kot člani prostovoljnih gasilskih društev nesebično pomagali prizadetim v poplavih in namesto vsakdanjega dela bili bitko z vodo in muljem. Voda ni obšla niti domov naših sodelavcev; poslovalnica Meža Center s Prevalj, ki je članica skupine Veto Group, je bila na udaru podivjane reke Meže.

Zaposleni v Vetu in skupini so dokazali, da nas vodi srčnost, ter že v prvih dneh po razdejanju priskočili na pomoč Korošcem. Takšnih zgodb je še veliko. Naša srčna poteza je donacija 10 toplotnih črpalk in 10 kotlov na lesno biomaso najbolj prizadetim. Donacija poteka v sodelovanju s Slovensko karitas. Prva gospodinjstva že lahko pričakujejo začetek mrzlih dni umirjeno, saj jim je bila z donacijo našega podjetja odvzeta skrb, kako se bodo ogrevali, ker jim je voda vzela vse ... Drugi upravičenci do donacije bodo ogrevalno napravo prejeli, ko bo njihov dom pripravljen na namestitev nove opreme v kotlovnico.

Veseli smo, da smo tudi mi prispevali košček v mozaik solidarnosti. Naš moto je *Življenje je lepo*. To si želimo udeležati vsak dan. Vabljeni k nam na Brnčičevo ulico 25 ali nas obiščite na veto.si.

Ekipa Veto d. o. o.